

# Hribček z drevesom in dolinica, ki je lahko luža

**Vrtec Kočevje** Eden najsodobnejših in največjih vrtev v Sloveniji je večinoma lesena stavba, ki skriva številne odlične ideje in zanimivosti

V Kočevju, kjer imajo skorajda 80-letno tradicijo predšolske vzgoje, so po sodobnih načelih sonaravne gradnje zgradili enega največjih vrtev pri nas, v njem je prostora za 301 otroka. Večinoma lesena stavba, pri kateri so uporabili kakovostne materiale, pa skriva številne odlične ideje in zanimivosti, ki so jih malčki takoj vzeli za svoje.

**SIMONA FAJFAR**

Septembra so na območju, kjer so podrti staro stavbo enote Čebelica, odprli nov vrtec. To je bila za kočevsko občino največja naložba zadnjih let, saj so za nekaj več kot 5000 kvadratnih metrov veliko stavbo, ki je večinoma lesena, porabili 9,5 milijona evrov. Nekaj manj kot 7,3 milijona je zagotovila občina, dober milijon so dobili iz Eko sklada, še približno 1,2 milijona pa je priskrbelo vladno.

Z novo stavbo so rešili prostorske težave Vrta Kočevje oziroma težave z dotrajanimi najstarejšimi stavbami enot Kekec, Narcisa in Čebelica. V letošnjem šolskem letu vrtec obiskuje 586 otrok, in sicer v petih enotah. V Kočevju delujejo Ostržek, Čebelica in Brlogec, v Stari Cerkvi Mojca in v Kočevski Reki Narcisa. Največ otrok, 255, od tega jih je šest v razvojnem oddelku, je v novi stavbi enote Čebelica.

## Razbiana tipologija

Prilpave za nov, 16-oddelčni vrtec so se začele leta 2017. V ljubljanskem arhitekturnem biroju Svet vmes so se leto dni kasneje lotili zahtevne natečajne naloge, saj je bilo treba precej velik objekt, ki ga lahko obiskuje več kot 300 otrok, umestiti na razmeroma majhno in razbiano zemljišče, ki leži med občinsko, stanovanjsko, trgovsko in industrijsko stavbo.

Arhitekti so nov vrtec umestili v urbano središče mesta, na parcelo, kjer je stal stari vrtec, ki so ga podrti, in ne na travnik ali v bližino gozda. »Ta odločitev naračnika je v luči okoljske trajnosti popolnoma pravilna, saj je naravnana k zgoščevanju grajenega tkiva ter popraviljanju degradiranih območij, s čimer se zanamcem pušča še nekaj prostih, nepozdanih zelenih površin in vedut.« so Jure Hrovat, Ana Kreč in Katja Paternoster iz arhitekturnega biroja Svet vmes zapisali v brošuri, ki jo je občina izdala ob odprtju vrtca.

Zaradi zahtevne lokacije so arhitekti našli nekaj odličnih prostorskih rešitev, zaradi katerih ima vrtec razbiano tipologijo. Igralnice so kot nekatere panjske končnice zložene okoli dveh atrijev. Zaradi zamika v nadstro-

## Čebelica, Vrtec Kočevje

**Investitor:** občina Kočevje  
**Vrednost naložbe:** 9,5 milijona evrov  
**Viri financiranja:** občina (7,2 milijona), Eko sklad (1 milijon), ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (1,2 milijona)  
**Bruto površina objekta:** 5026 m<sup>2</sup>  
**Zunanje površine:** 5326 m<sup>2</sup>  
**Igralne površine:** 1551 m<sup>2</sup>  
**Projektant:** Svet vmes, Ljubljana  
**Izvajalec gradnje:** CGP, Novo mesto

pu imajo na strehi veliko igrišče, obenem je od tam odličen razgled vse do Mestnega vrha na jugu, cerkvenega zvonika na vzhodu in na bližnje igrišče v prtiličju. Široka klančina, ki se spušča s strehe, pa bo v belih zimah tudi sankališče.

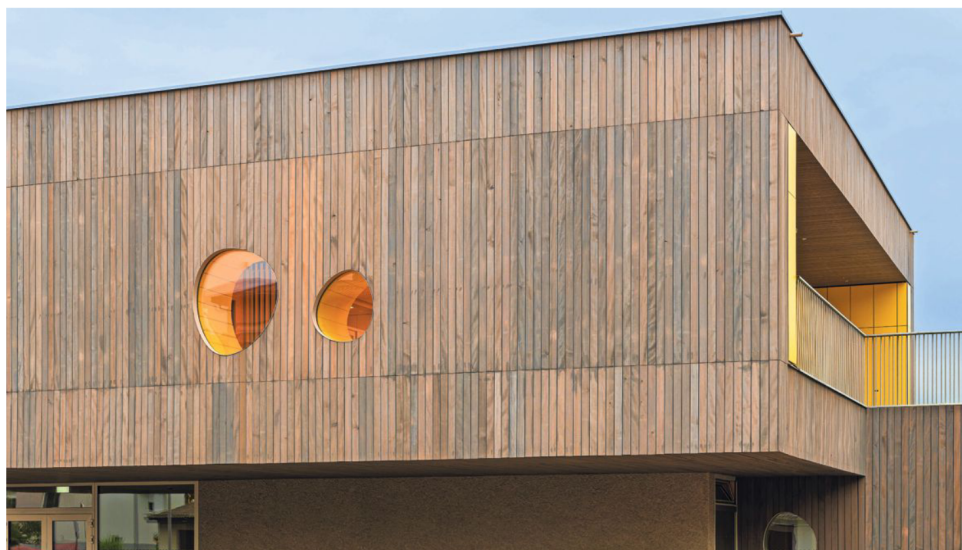
Odličnih rešitev je še veliko: v prvem atriju je zelen hribček z drevesom, v drugem pa črpalka za vodnjak, ki dolinico spremeni v lužo oziroma je odličen prostor za čofotanje v poletni pripeki. Skromjda neopazna, ker je v tunelu, je rumena plezalna stena, tako da se starši v nadstropje podajo po stopnicah, otroci pa tja priplezajo. Iz nadstropja se lahko do večnamenskega prostora v prtiličju spuščajo po toboganu.

»Večnamenski prostor je primeren tudi za večje vrtečvske dogodke, za katere do zdaj nismo imeli primerne prostora, lahko pa se spremeni v kinodvorano ali kaj drugega,« pravi ravnateljica vrtca Irena Robič.

## Senzorična soba

Otroci so navdušeni nad otroško kuhinjo in v velikim veseljem pripravljajo hrano v prostoru, kjer ni samo pohištvo prilagojeno njihovi velikosti, ampak imajo čisto pravo pečico, kuhhalno ploščo in korito z vodo. Za njihove čute je še posebej poskrbljeno v senzorični sobi, ki je opremljena za različne zvočne, vidne, aromatične in druge prijatelne čutne dražljaje, tako da otroke pomirja ali stimulira. V stavbi je cela paleta igralnih kotičkov, ob bralnega, likovnega do lego kotička, in prostorov za individualno delo z otroki s posebnimi potrebami.

Najbolj pa so otroci navdušeni nad toboganom, pojasnjuje Robičeva: »Vsi bi se po njem spuščali ves čas.« Druga najboljša rešitev po njihovem mnenju so nep-



Projektna rešitev je predvidela zelo inovativen, trajnosten pristop gradnje, ki je bil tudi za ekipo inženirjev podjetja CGP poseben izziv. FOTOGRAFIJE ŽIGA LOVŠIN



Večnamenski prostor je mogoče hitro preoblikovati za različne priložnosti.



Tobogan je odlična rešitev, so prepričani malčki.

vilna okrogla okna, ki so mehko oblažena in omogočajo pogled v drugo igralnico, na hodnik ali ven. »Tako so jih posvojili in spremenili v igrala,« pravi ravnateljica.

Arhitekti so tem oknom namenili posebno pozornost že med snovanjem, saj so se zavedali, kako pomemben je neposreden stik z bližnjo in daljno okolico. Otrokom tako omogočajo, da iz varnega zavetja rumenih oblažinjenih niš, kokonov, opazujejo svoje vrstnike v atriju ali v sosednji igralnici, da v daljavi opazujejo stanovalce, ki posejajo na okoliških balkonih, ali pa dnevni vrvež okoli trgovskega centra, kavarne in bližnje občinske stavbe: »S hodnika, ki vodi do njihove igralnice, lahko pomahajo ravnateljici in svojim vzgojiteljem, vidijo, kdo jim pripravlja hrano, kdo pomiva posodo.«

Jure Hrovat, Ana Kreč in Katja Paternoster iz biroja Svet vmes so prepričani, da je prostor momega vrtca za starši in vzgojitelje tretji v vrsti, ki vzgaja in vpliva na zavedni in nezavedni del otroka: »Omogoča atmosfersko raznolike in nasprotujoče si prostore, saj ima vsak otrok drugačnje potrebe. Nizki in visoki, temni in svetli, mehki in trdi, topli in hladni, skriti in vidni ter tihi in glasni

prostor stimulirajo otroško radovednost, jih navdušujejo, vzbujajo kreativnost, spodbujajo h gibanju ali pa jih umirijo.«

Notranjost vrtca je topla in prijetna, razložijo: »Je povsem iskrena v svoji materialnosti in taktičnosti, tako da keramika ne imitira lesa, betonska stena je groba in hladna na dotik, guma je gladka in mehka...« V biroju Svet vmes so prepričani, da arhitektura vzgojno-izobraževalnih ustanov omogoča in hkrati določa odnose med ljudmi ter oznanja, kaj se v njej lahko in česa se ne sme početi: »Hkrati sooblikuje otrokove družbene in bivalne vrednote, krepi splošno prostorsko kulturo, in če je zasnovana kakovostno, razvija višjo raven prostorske občutljivosti.«

## Hibridna lesena gradnja z jeklenim skeletom

Enega najsodobnejših in največjih vrtev v Sloveniji se je izvajalec projekta, podjetje CGP, lotil z odgovornostjo, pravi predsednik uprave Martin Gosenca: »Že pri oddaji ponudbe smo se s sodelavci zavedali, da je to unikatni projekt pri nas, saj ima vrtec v dveh etažah kar 16 oddelkov in ga bo obiskovalo več kot 300 otrok.«

**Igralnice so kot nekakšne panjske končnice zložene okoli dveh atrijev. Zaradi zamika v nadstropju imajo na strehi veliko igrišče, obenem je od tam odličen razgled vse do Mestnega vrha na jugu. Široka klančina, ki se spušča s strehe, pa bo v belih zimah tudi sankališče.**

Projektna rešitev je predvidela inovativen, trajnosten pristop h gradnji, ki je bil tudi za ekipo inženirjev podjetja CGP poseben izziv. »Gre namreč za skoraj ničenergijski objekt, zgrajen po sodobnih načelih sonaravne gradnje, pri

kateri so uporabljeni materiali visoke kakovosti,« pojasnjuje Gosenca.

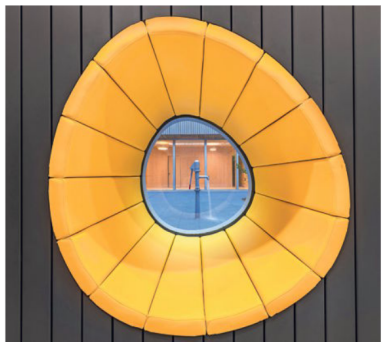
Gradnja je potekala v treh fazah. Najprej so uredili dostopne ceste in vse komunalne priključke za novi objekt, sledila je gradnja vrtca v dveh etažah, ki skupaj merita dobrih 1500 kvadratnih metrov. »Servisni del objekta je izveden iz armiranega betona, preostali del pa ima leseno nosilno konstrukcijo iz križno lepljenih plošč v kombinaciji z jeklenimi ojačicami, horizontalnimi jeklenimi nosilci in jeklenimi stebri.« V zadnji fazi so uredili še igrišče in zunanje igralne površine, ki se raztezajo na kar 5300 kvadratnih metrih.

Stavba je primer sodobne hibridne lesene gradnje z jeklenim skeletom. »Toplotna izolacija fasade objekta in strehe je na primer narejena iz vpihanih naravnih lesnih vlaken, na meji požarnih sektorjev pa je vgrajena izolacija iz kamene volne. V sestavi tlakov je prav tako vgrajena toplotna izo-

lacija iz naravnih lesnih vlaken,« pojasnjuje Gosenca.

Tako je nastala izredno prijetna stavba, ki na prvi pogled z leseno fasado z rumenimi zunanji zasloni, omarami za pripomočke in organsko oblikovanimi okni ne kaže vsega, kar ponuja otrokom, ki se bodo lahko ob lepem in manj lepem vremenu zadrževali na klopcah pod načrtno široko zasnovanimi napuščem strehe. Zunanost seveda ne kaže tega, kar ponuja notranjost: svetlo in nadvse prijetno bivalno okolje, ki preseneča z res številnimi zanimivimi in izzivi za otroke, pa tudi odličnimi praktičnimi rešitvami, ki bodo v pomoč otrokom in zaposlenim, kot so na primer dodatni vhodni hodniki.

Župan Vladimir Prebilič ne dvoimi: »Sodelovanje pri tako zahtevni in kompleksni gradnji je bilo na navpični ravni in plod skupnega dela je objekt, ki nam je vsem v ponos in veselje. Kočevje ima enega najlepših in najsodobnejših vrtev v Sloveniji.«



Oblažena okna so otroci takoj posvojili in jih spremenili v igrala.



Arhitekti so v enega od atrijev umestili črpalko za vodnjak, ki dolinico spremeni v lužo oziroma je odličen prostor za čofotanje v poletni pripeki.



V stavbi je cela paleta igralnih kotičkov, ob bralnega, likovnega do lego kotička, in prostorov za individualno delo z otroki s posebnimi potrebami.